

SUDFRANCIA ★ STELO

N°154 - 3a kvaronjaro 2000 - 3° trimestre 2000 - 10 F

Dulingva bulteno eldonita de la E°- Federacio de Langvedoko-Rusiljono
Bulletin bilingue édité par la Fédération d'espéranto du Languedoc-Roussillon
Jarabono / Abonnement : 40 F al pĉk / au CCP 956-28 P Montpellier

EDITORIAL

Les lumières des J.O. viennent de s'éteindre. Ce fut un grand spectacle -dans tous les sens du terme- d'une dimension universelle mais à l'image de la vie, avec ses joies, ses déceptions, ses tricheries (affaires de dopage), ses animosités et ses démonstrations de fraternité. Certaines images fortes, comme le défilé commun des deux Corée ou certaines finales, resteront dans les mémoires. Espérons que le fait aborigène aura progressé de manière significative...

Si les francophones ont eu la satisfaction et l'avantage que leur langue soit utilisée aussi, comme le prévoit le règlement olympique, ce ne fut pas sans problèmes. Le gouverneur général de l'Australie puis une journaliste très connue d'une chaîne de télévision refusèrent de lire la phrase d'ouverture traditionnelle en français; suivant cette dame, cela "aurait fait vomir les Australiens". Bel exemple de tolérance pour les jeux de l'amitié ! Il a fallu l'intervention du Ministère des Affaires Etrangères, du Ministre de la Coopération et du Président de la République pour aboutir...

Un exemple parmi d'autres d'une guerre des langues en sourdine. Actuellement, c'est la guerre des brevets. "Le rapport de force n'est pas en notre faveur" a admis le secrétaire d'Etat à l'industrie. A la commission européenne, c'est l'insidieuse élimination du français et de l'alleman au profit de l'anglais... sans bruit...

Plus que jamais, la recherche d'une solution juste, qui ne profite pas aux uns au détriment des autres, s'impose dans le domaine de la communication. Que des hommes politiques soulèvent la question (voir p. 6) est un indice révélateur. Peut-être la réponse diplomatique de M. Lang, ministre de l'éducation, à la proposition d'introduction de l'espéranto comme option au bac, va-t-elle dans le même sens. Au lieu d'un refus net auquel nous étions habitués, c'est la promesse d'étudier le problème. Subterfuge d'une pseudo-étude ? L'avenir le dira.

La suggestion de "témoigner" de ses expériences culturelles, professionnelles, touristiques, exprimée dans le dernier SFS, a reçu un bon accueil, à en juger d'après le nombre de contributions reçues cette fois. Merci pour nos lecteurs ! Témoigner vis à vis du public est également indispensable. "Espéranto Info" -revue en pleine renaissance et utilisant des faits récents - donne ce mois-ci une série d'idées pour faire connaître l'espéranto. Une copie du texte vous sera adressée sur demande.

En ce début d'année (pour les clubs et les groupes) que les "indépendants" de tous poils, si nombreux dans notre pays et dans notre milieu vert - je veux parler de ces "espérantophones" qui se contentent au mieux de lire un bulletin en E° et ne se mêlent à aucune activité, voire ne se font pas connaître - se joignent de temps en temps aux groupes pour les rendre plus conviviaux et imaginatifs... dans la mesure où ils acceptent l'idée que l'espéranto mérite qu'on le fasse progresser !

Jean Hénin

X Comme indiqué page 2, l'abonnement à "Sudfrancia Stelo" passe à 40 F (il était de 35F depuis plusieurs années). Pensez-y quand vous renouvellez votre abonnement !
A l'avance, merci !

FEDERACIA KUNVENO EN SETE (LA 2AN DE SEPTEMBRO)

Partoprenis inter 15 kaj 20 homoj laŭ la horoj, tiu limigata nombro kompreneble faciligis la diskutojn. Ŝajnas, ke tiu frua dato post la ferioj kaj antaŭ la forumoj de asocioj ne estas plej oportuna. Pluraj anoncetoj ne venis (ni devis tamen pagi la menditajn manĝojn, ĉu estas komplike anonci sian nepartoprenon?), pluraj neatenditoj aperis (agrabla surprizo!). Inter la partoprenintoj matene, pluraj staĝanoj de "la semajno", el diversaj regionoj kaj la fakdelegito el Murcia (Hispanio). Post senkulpigo de pluraj federacianoj malhelpataj veni kaj prezento de la ĉeestantoj, legado de la tagordo. Unue bilancoj pri la ĉi-someraj eventoj. Pri la semajnfino en Lozère aperis sur la reto, dank'al Hanna Cayzac, raporteto (tiu de SFS) kun fotoj. Pri la budo en Millau videblas en "Esperanto-info" unuapaĝe bela foto kaj interne longa raporto. Pri Kafe en Tuluzo: finfine malgraŭ la timoj estis bona partopreno (ĉirkaŭ 200 personoj) kaj la programo plaĉis. Jorgos raportis pri la festo de la 14a de julio (la Méridi-*-enne*) kun aĉa vetero; venontjare, se ĝi denove okazos, la informo alvenos pli frue. R. Figueira ĝuis la UK de Tel-Aviv, malgraŭ la altaj temperaturoj. Kvardeko da esperantistoj partoprenis la "semajnon" de Sète, ampleksa raporto aperis en "Midi Libre". Pri la diversaj eventoj menciataj vi povos legi kontribuojn en la federacia bulteno. Jorgos invitas al la **inaŭguro de nova ZEO (E°-objekto) en Verniolle la 14an de oktobro**.

Kio nova de post la kongreso de Quissac? Nova vortaro (F-E/F) aperis ĉe Sat-Amikaro (150F). Ludilo "Etapas" anoncita en la lasta SFS pretiĝas; ĝi kostas 165F + Tva 19,6% + sendkostoj. Antaŭpago de 80 F, mendokuponon haveblas ĉe SFS. Ŝlosilringo kaj Euro-konvertilo estas ankaŭ vendata (detaloj en SFS). Nova kompaktdisko de "Kaj tiel plu" (okcitanaj kaj katalunaj kantoj) estas proponata je la speciala tarifo de 70F (restas kelkaj ekzempleroj). J. Hénin legas leteron de Kossi Logossou (Togolando); ĝin alportis du Tuluzaninoj, kiuj staĝumis en lia dispensario. Al li-mem estis rifuzita vizo por trimonata restado/staĝo en Francio!

Menciindas interesa artikolo en "Marianne" pri la sepjara eksperimento (82-89) de instruado de E° en kolegio de Villefranche. Ministro Jack Lang respondis al demando farita de G-H. Clopeau pri enkonduko de esperanto kiel opcio de bakalaŭro, ke li pristudos la aferon. Neniu promeso, tamen ne abrupta rifuzo kiel pli frue.

UFE: ne forgesu resendi la demandilojn kaj voĉdoni pri la komitatanoj. Denove ni devas prokrasti la disdonon de la kvadrata informbroŝuro, eldonota eventuale en oktobro, do malfeliĉe post la forumoj de asocioj.

SFS: A. Capus esprimis en Quissac la deziron trovi anstataŭulon. Tia persono devus loĝi en/apud granda urbo por profiti interesan tarifon por fotokopiado. Claude Cayzac estis kontaktita, ni atendis lin sed li ne venis.

En la du lastaj jaroj ni forigis de niaj listoj de abonantoj la nomojn de personoj, kiuj de "iom da tempo" ne pagis la abonkotizon, malgraŭ pluraj realvokoj. Ni bedaŭras, ke ni tiel perdas kontakton kun simpatiantoj de E° sed ni devas ankaŭ limigi la kostojn. Propono sendi al ili la bultenon de tempo al tempo. Ĉu tiaj homoj vere interesiĝas pri E°? Ĉar la abonprezo estas 35F de pluraj jaroj kaj foje ni devas sendi suplementon aŭ aldoni paĝojn estas proponate plialtigi la tarifon ĝis **40F**. Aprobite. **Atentu la novan tarifon por 2001!**

Duondecidoj faritaj en Quissac: aĉeto de kombinata aparato, televidilo (50cm) kaj magnetoskopo. Kalkuli kun 3000 F. La decido estas konfirmata. Restas la problemo de la loko, centre de la federacio, kie oni konservos la aparaton. Ĉu en Lunel provizore? JH proponas la aĉeton de projekciilo. La tuto projekciilo+ekrano+tablo kostas 1100 F. Konsentite. La projekto de hejmpaĝo sur la reto estos studata kun Francis Bernard.

Kampanjo Robineau (disdono de la libro al kvindeko da bibliotekoj): bonvolu baldaŭ deponi la librojn kaj resendi al JH la verdajn demandilojn. Malmultaj demandiloj revenis ĝis nun!

Prelegvojaĝoj de UFE: Claude Gacond (Svislando) vizitos la grupojn en oktobro, li parolos pri la lingvo E°; Iranano estas atendata en novembro. La interesataj grupoj sin anoncu (slipo havebla de SFS; retadreso estas konsilinda por plifaciligi la rilatojn kun la organizanta respondeculo).

Federacia Komitato: Patrice Brandy anoncis sian rezignon de la posteno de helpasisto post la kongreso de Quissac. Ni bedaŭras tiun rezignon. Annick Tora, kiu ne plu respondekas pri la financoj de la grupo de Montpellier, estas proponata por anstataŭi PB. Ĝenerala interkonsento. Jorgos, kiu loĝas en Aude, deziras komitataniĝi. Ĝenerala interkonsento: ne eblas rifuzi aktivan esperantiston! Tamen la decido estas konfirmota okaze de nia venonta federacia kongreso.

Budoj okaze de forumoj de asocioj, ekspozicioj, ktp: ni disponas nun pri evoluantaj kaj modifeblaj paneloj (100x70cm). 3 sufiĉas por elvoki la lingvo-problemon, 6 por pli kompleta ekspozicio. Kompletigas elektronika panelo por testi la vizitantojn kaj montri al ili la simplecon kaj logikecon de la internacia lingvo. Ne atendu la lastan minuton por pruntepreni la panelojn, ĉar ili estas je la dispono de la unua petinto. Ŝajne la grupoj estas pretaj por diversaj forumoj de asocioj, kiujn oni ne maltrafu, ĉar ili estas la plej bona rimedo por varbi.

Venonta printempa kongreso: ne estas facile trovi kontentigan daton pro la naciaj kongresoj, la staĝo de Batipaume, la lernejaj ferioj, la feritagoj, ktp. Ni kongresos centre de la federacio. Inter pluraj menciitaj lokoj ni preferas Batipaume je la komenco de la staĝo (**la 19an de majo**). Ni rilatos kun Christian Herbertte, kiu prizorgas la staĝon, por ekzameni, ĉu eblas tiu solvo; se ne, ni provos trovi alian lokon. Semajnfino estas proponita en junio ĉe Gérard Paing kaj Henryka Olek en Olargues; propono konfirmota.

Réinsertion et E°: Thierry Saladin parolis pri la sukcesoj kaj malsukcesoj de la entrepreno. Unu lernantino estos baldaŭ preta sed mankas la apogo de la administracio. La ĝenerala kunveno de la asocio okazos la 1an de novembro.

Proponoj de junuloj: JH legas leteron de Mikaelo Simon. Ni ĉiuj konsentas kompreneble pri la neceso prezenti esperanton en la lernejoj. Pri animadoj kun muziko, ĝuste disvolviĝis KAFE en Tuluzo kaj la venonta Tejo-kongreso estos en Strasburgo. Ni rendezuas ĝis la baldaŭaj forumoj de asocioj. **Bonan kuraĝon al ĉiuj!**

VIVO DE LA GRUPOJ

BEZIERS

Kiel kutime la someraj monatoj ne alportis multajn eventojn. Tamen post la staĝo de Batipaume, kiu finiĝis la 6an de junio, kelkaj grupanoj partoprenis en la agrabla renkonto en Lozère (vi jam legis tion en la antaŭa SFS).

Poste, la 25an ni estis invititaj de G. Santos kaj M-Thérèse en ilia bela domo de Campagnan. Tie, Dalia kaj ŝia edzo preparis por ni bonegan "paëljon" akompanatan de vino "Cuvée Espéranto", donaco de J-Pierre; ankaŭ fruktojn alportitajn de aliaj amikoj ni multe aprecis. En la posttagmezo la "kuraĝuloj" sin banis en la privata naĝejo. Bela vetero, agrabla tago dank'al la afableco kaj sindonemo de niaj grupanoj. Grandan dankon al ĉiuj! Ĝis la 7a de septembro, ripozo. Sed, jam la 7an en kunveno, ni preparis la dokumentojn necesajn por la Aleoj de Asocioj (9an de sept.). Ankaŭ por tiu agado la vetero favoris nin, eĉ tro, ĉar verŝajne multaj preferis la marbordon. Nia budo estis bone lokita; ni informis promenantojn, kelkaj enskribiĝis por plia informado. Malgraŭ gravaj malfacilaĵoj, kiujn ni alfrontis en la unuaj monatoj de tiu jaro, ni aranĝis nian budon kiel plej bone.

En Agde, la 16an de septembro, denove bela vetero. Kvankam la urbo estas pli malgranda ol Béziers, venis sufiĉe da gapantoj. Kelkaj interesiĝis kaj enskribiĝis por eventuala kurso en Agde. Ni devos trovi lokon, eble en Maison des Savoirs.

Venontaj kunvenoj en Béziers : 21an de oktobro kaj 18an de novembro, sabate je la 14a kaj duono, en "Maison des Associations".

En Decembro ne okazos ordinara kunveno, sed ni festos **la Z-tagon la 9an de decembro** ekde la 11a matene ĝis ĉirkaŭ la 17a posttagmeze en Maison des Associations. Komuna manĝo; poste distra parto kun dokumento pri Muzikskatoloj.

Ĉar ni organizos la manĝon laŭ alia metodo, ni **NEPRE** devas scii antaŭ la 2a de decembro, kiuj partoprenos la komunan manĝon. Kontakto nin sufiĉe frue!

(Forumo de Asocioj : nia budo. Maldekstre Jean-Pierre donas klarigojn pri la elektronika panelo. Fotis F. Bernard)

Grumbletula vidpunkto :

La forumo de Asocioj bone disvolviĝis sur la Aleoj Paul Riquet. Kiel kutime multaj personoj interesiĝis pri la budo de CBE. Oko da personoj lasis siajn adresojn por plia kontakto dum nia venonta kunveno. Laŭ kritiko nia budo ne estis sufiĉe alloga, ĉar niaj paneloj ne tre konvinkis la budumantojn. Kulpas tiu, kiu ne povis partopreni en Sète la tutan kunvenon de la 2a de septembro kaj plie tiuj, kiuj ne pensis kunporti dum tiu kunveno la panelojn. Tion oni bone komprenas, ĉar septembro estas monato ne tre interesa por la preparo de iu ajn manifestado (Iu forgesas ion, la alia ne partoprenas -jam dirite- tamen ne sekvu tro mian rigardon). La homoj, ĉu laborantoj, ĉu emeritoj ankoraŭ sin sternas sur la varma sablo, flugas sur rozkolora nubeto, kie ili oscedas, foje dormetas, revante pri siaj lastaj paradizaj diboĉoj. Ĉu ne tiaj estas la homoj? Ne ĉiuj feliĉe sed tamen... Do bonajn rezoluciojn ni premu (kiel elirante el konfesejo) sed kondiĉe, ke ni ne forgesu ilin... Neniu estas pafita per tiu skribita amika sago...

JIPE

MONTPELLIER

Unuaj kunvenoj de la jaro

La 7an de septembro en MPT l'Escoutaire (Rue des razeteurs) je 17h30.

Raporto pri la Semajno de Sète, preparado de la forumo de asocioj de la 10a de septembro.

Sabaton la 30an de septembro : je 12h, komuna tagmanĝo en Brasserie St Germain, vidalvide de Hôtel de Région.

Ĵaŭdon la 2an de oktobro : monata kunveno en MPT l'Escoutaire. Diversaj informoj, bilanco de la forumo de asocioj, Rosa Aumenier parolos pri la literaturo en esperanto;

Ĵaŭdon la 9an de novembro : monata kunveno. Diversaj informoj. Pierre Martinez parolos pri la divizio Leclerc (2° DB), de la surlandio en Normandio ĝis Berchtesgaden.

Ĉiuj estas bonvenaj.

Vi trovos ĉi-poste artikolon aperintan en "Midi Libre" (eldono de Sète) pri la internacia Semajno (estis ankaŭ mencio de ĝi sur la umua paĝo de la gazeto) kaj raporteton pri la forumo de asocioj.

L'espéranto réunit à Sète les quatre coins du monde

Stages et conférences pour perpétuer le rêve de langue universelle

■ Inutile de parler français au Lazaret jusqu'à samedi. Tout le monde y parle l'espéranto. Cette langue créée de toutes pièces à la fin du siècle dernier par le docteur Zamenhof rassemble à Sète une quarantaine de personnes venues des quatre coins du monde.

Des Israéliens, des Argentins, des Brésiliens, des Italiens, des Espagnols courent de stages en conférences, et de cours en débats. Ils partagent leur passion pour ce qu'ils qualifient non de langue « mais d'outil de communication internationale pour pouvoir échanger avec des gens venus de tous les pays du monde ».

Ce qu'ils apprécient dans ce langage,

c'est « son côté international. On discute sur un pied d'égalité car à l'inverse de l'anglais, c'est une langue sans volonté hégémonique », expliquent-ils.

► Une langue créée de toutes pièces au siècle dernier

► 40 personnes réunies à Sète

► Deux millions de pratiquants dans le monde

► Une solution pour l'Europe

L'espéranto rassemblerait deux millions de personnes à travers le monde. Un annuaire répertorie les pratiquants. Ceux qui voyagent peuvent facilement se loger chez l'habitant.

Les "espérantophones" voudraient séduire le maximum de monde. Pour que leur langue devienne l'outil véhiculaire qu'ambitionnait de créer Zamenhof.

« C'est une langue très facile. Il n'y a que seize règles de grammaires et aucune exception. Tous les mots sont construits simplement. Après sept ans d'anglais, les jeunes qui passent le bac ne sont toujours pas bilingues, alors qu'il suffit de deux ans pour parler couramment l'espéranto », soutient Zohra Boukkar, française d'origine marocaine.

Rassemblés autour d'elle, les autres espérantistes ne comprennent pas un

Ils sont venus spécialement à Sète pour communiquer, entre eux, en espéranto.

mot de ses explications en français. Mais tous ont leurs arguments pour séduire les non-initiés. Arguments qu'ils développent en... espéranto.

Traduction : « Sans dictionnaire, les Latins comprennent 95 % de l'espéranto, les Germains 90 % et les Slaves 43 % ».

N'allez pas chercher plus loin, Thierry a trouvé une langue pour la future grande

Europe.

« Surtout, rêve l'Argentin Atilio, on dépense des sommes folles en traduction dans l'Union Européenne ou à l'ONU, et en plus les traductions sont souvent infidèles ou approximatives. Il suffirait d'y parler la même langue ». Laquelle ? L'espéranto bien sûr ! •

Stéphane CERRI

FORUMO DE ASOCIOJ *en Montpellier*

Ĝi bone disvolviĝis sub varma suno kaj la du E^o-budoj estis bone frekventitaj, kvankam ne lokitaj sur la ĉefa pasejo. Banderoloj, bone videblaj de distanco, memorigis al la multnombraj promenantoj, ke la internacia lingvo daŭre ekzistas. Pli ol ducent personoj petis klarigojn. Respondis Annick Tora kaj Claude Cayzac por la Kultura Centro, Francis Bernard kaj Jean Hénin por la federacio, kaj ĉe la apuda/aparta budo de "Réinsertion kaj E^o", Thierry Saladin kaj Patrice Brandy kun ĉeesto de junaj Zohra kaj Damien. Inter la vizitintaj esperantistoj, Rainer Kurz, prezidanto de la germana asocio, Yvette Vierne, prezidantino de la Kultura Centro...

Por kapti la atenton utilis la elektronika panelo, kie vizitantoj malkovris, ke E^o estas simpla kaj logika lingvo. Ĉe "Réinsertion" oni montris la vidbendon de Mazi. Nia budo konsistis el pluraj partoj (tiel estis pli facile kontroli): tablo kun pluraj starantaj paneloj -ses precize-por prezenti la lingvo-problemon, esperanton kaj gazeteltondaĵojn pri E^o en nia regiono, alia tablo kun diversaj senpagaj dokumentoj (prezento de E^o, adresoj, kursoj), granda tablo kun belaspektaj libroj, revuoj, kompaktdiskoj, vidbendoj kaj fine alia tablo kun lernolibroj, vortaroj, ktp. Tiel, ĉiu vizitanto povis halti nur ĉe la parto, kiu interesis lin/ŝin, aŭ ekzameni la tuton.

Plej frapanta estis la diverseco de la homoj: Montpellieranoj kaj najbaroj sed ankaŭ turistoj kaj gestudentoj el tre diversaj landoj kaj mondopartoj: Ĉinio, Afriko, Svedio (el Gotenburgo, estonta kongresurbo), Sudameriko kaj Hispanio, Hungario, Italio, ktp, eĉ tuta buso da Usonanoj (gestudentoj de la franca lingvo). Multaj gejunuloj neniam estis aŭdintaj pri E^o; iniciatoj kiel "Pasporta Servo" vere allogas ilin, ankaŭ la reguleco kaj internacieco de esperanto. Nepre ni partoprenu la forumon ĉiujare kaj la intereso de iuj eble maturiĝos en la decidojn lerni la internacian lingvon.

REINSERTION ET ESPERANTO

La ĝenerala kunveno de la asocio okazos **merkredon la 1an de novembro je la 16a horo** ĉe la adreso: Association Passerelles, 26 Rue Enclos-Fermaud 34000 Montpellier (je 300 metroj de la stacidomo). Ĉiuj donacintoj estas invititaj partopreni. Adreso de la asocio: Résidence Vigne de la Vierge - 147, avenue Paul Bringuier 34000 Montpellier, tel: 04 67 75 62 98. Poŝtĉekkonto 621227T Montpellier, se vi volas apogi la asocion, kiu klopodas dungi per esperanto senlaborajn gejunulojn (parton de la donaco vi povos dedukti de viaj impostoj kaj tiucele vi ricevos atestilon). Samcela projekto jam realiĝis en Bretonio sub la formo de unu "emploi-jeune". Ĉijare el la 4 varbitoj restas unu, Zohra, 21jaraĝa, kiu jam sukcesis la duagradan ekzamenon de E^o. La sekvo dependos de la akcepto fare de la regiona administracio de la dosiero por/pri "emploi-jeune".

SOMERAJ EVENTOJ

Pri ne-kredebla pikniko

En tiu tago -la 14a de julio 2000 - simbola por la franca respubliko rilate iaman revolucion iuj iniciatis NE IMAGEBLAN/NE KREDEBLAN PIKNIKON laŭ la trafrancia parto de la unua historia meridiano (el kiu oni decidis oficialigi la internacian valoron de la METRO-longomezuro) de DUNKERQUE al PRATS-DE-MOLLO-LA PRESTE (... ĉe ni !) tra PARIZO, TERROLLES kaj 333 aliaj komunumoj.

Antaŭ ĝia okazigo Esperantistoj imagis varbi pri E^o en tiu pikniko, kial ne laŭ la tuta linio inter pluraj milionoj de samtempaj piknikantoj.

Kio okazis en tiuj centoj da vilaĝoj kaj urboj, tion ni ne scias...sed en TERROLLES (13 enloĝantoj) kuniĝis 7 Esperantistoj el asocioj de tri departementoj (Hérault, Aude, Arĝejo) sub pluveto por E-babili.

Ne eblis starigi budon de libroj pro la vetero; la oficiala pikniko tie antaŭmendenda je 100FF transloĝiĝis en apudan vilaĝon sub tro malgrandan ŝirmejon; tamen okazis renkonto kun ĵurnalistoj de FR3 (regiona TV-kanalo), de L'INDEPENDANT (loka tag-ĵurnalo),

scivolemaj pri nia ĉeesto kaj pri E^o... ŝajne sen sek-voj, kaj ankaŭ kun la vilaĝestro... iame lerninta E-on ! Poste kun peco de longega tablo-tukego la E-sepopo atingis LIMOUX (LIMOS en la okcitana kaj signifanta el la kelta : ULMOJ... tiom proksime al ULMIO/PAYS d'OLMES !) por ŝirme elsakigi kaj dispartigi siajn piknikaĵojn en trinkejo .

Sciinde, ke Sro DUPRE, urbestro de LIMOUX, nome de la landa Socialista Partio (ĉefa en registaro) alvokis iaman ministron pri instruado C. ALLEGRE pri E^o je abiturienta nivelo . Kuraĝe, ĉu ne ? Kiajn sekvojn ? Fakte sinsekvas ministroj ! Restas demandoj !

Tutlaste en apuda urbeto COUIZA nia S-ano W. LUTERMANN ekspoziciis en libro-festo ĉe bela kastelo je ankaŭ bela vetero .

(Supre : bone ŝirmitaj en trinkejo !)

JORGOS

PERPIGNAN

Informoj el la gazetoj de Perpignan : 1-"La Semaine du Roussillon" n°230; 2 -3-4 el "L'Indépendant" 31/8-19 kaj 26/8. Kompreneble la unua plej gravas. La interveno de Sro Bourquin, ankaŭ deputito-urbestro de Millas (66) estas notinda. Pri la mencio de la minoritataj lingvoj, ni skribis al la gazeto, ke esperantistoj ankaŭ defendas tiujn lingvojn kaj ke esperanto garantias ilian pluvivadon.

Après L'accent catalan, l'Espéranto

● C'est la nouvelle initiative du président du Conseil général, Christian Bourquin. Il a proposé au ministre chargé des relations européennes d'avancer l'idée de l'emploi de l'Espéranto comme langue de l'Europe. On ne sait pas si la proposition bourquinienne fera son chemin. Elle va toujours faire plaisirs aux tenants des langues minoritaires.

Vidu p. 7.

Centre pour l'Espéranto

En marge du festival "Visa pour l'image", le centre culturel des Pyrénées-Orientales pour l'Espéranto a réuni quelques photographies dans la vitrine de son siège, 72 av. Général de Gaulle à Perpignan. Pendant le mois de septembre, le centre culturel est ouvert tous les samedis matin de 9 h à 11 h. Pour faire plus ample connaissance avec la langue internationale Espéranto téléphonez au 04 68 55 51 77.

COURRIER DES LECTEURS

"La catalanité et ses identités"

M. GERMAIN PIRLOT, de Belgique, nous prie d'insérer. Après l'article paru le 25 juillet dernier intitulé "Etre catalan, c'est quoi", je voudrais m'exprimer. Il est certes intéressant de mieux définir son identité pour mieux la vivre et la défendre. Cependant, ne serait-il pas opportun de définir ses identités ? Ce qui éviterait de s'opposer sectairement à d'autres.

En effet, l'on peut très bien posséder plusieurs identités situées à des niveaux différents.

Personnellement, je me sens viscéralement Ardenais (j'ai horreur d'être qualifié de Wallon), mais je me sens aussi Belge (francophone, je suis horrifié d'être pris pour un Français à l'étranger). Par ailleurs, je me sens également citoyen de l'Union européenne. A ces identités, peuvent s'en ajouter d'autres, comme le fait d'appartenir à une religion, à un parti politique, à un club sportif, ou comme ancien d'une université ou d'un régiment.

Bref, si l'on a conscience du fait que l'on a plusieurs identités, on peut éviter des conflits avec d'autres qui, parfois, peuvent s'opposer.

Par exemple, comme Ardenais, je suis pour la défense de la langue et de la culture régionales, contre les attaques du français, mais en tant que francophone, je défends aussi le français contre l'hégémonie écrasante de l'anglais au niveau européen.

Comme le fait très bien remarquer l'un des participants au colloque de Vingrau : "Il faut s'ouvrir et ne pas rester dans la consanguinité"; c'est ce que je fais grâce à l'espéranto qui me donne une vision mondialiste et m'ouvre des fenêtres tous azimuts sur d'autres cultures. L'idéal serait de débattre de la catalanité dans l'ensemble de ses identités pour s'efforcer d'établir un équilibre harmonieux entre elles.

COURRIER DES LECTEURS

"Montage en kit : pas facile de traduire la notice"

M. GEORGES GONZALBO, de Perpignan, propose. Il est effarant de voir, lors de rencontres internationales ou européennes, la cohorte de personnes dont la fonction consiste à traduire les propos tenus, pour autant de personnalités représentées, avec un risque d'erreur toujours possible et quelquefois lourd de conséquences. Manger une pêche, quelle qu'en soit l'origine, ne présente aucune difficulté... En revanche, "monter" un meuble en kit ou essayer de comprendre le fonctionnement d'une quelconque petite merveille technologique dont la notice "instructions for use" (rédigé en six langues) a omis la vôtre, relève de l'exploit !

Pourquoi s'obstiner à se compliquer la vie ? Ne serait-ce pas plus facile, si le monde entier avait la bonne idée de se mettre d'accord sur le choix d'une langue commune, pratique et fonctionnelle, apprise dès la maternelle ? Et, pour éviter de heurter des sensibilités nationalistes ou régionalistes, pourquoi ne pas orienter ce choix vers l'espéranto, langue neutre, qui a le mérite d'exister depuis belle lurette (hélas, dans l'indifférence générale) ? L'Espéranto n'a pas pour vocation de supplanter les langues maternelles. Il se veut un outil, une passerelle, pour faciliter les rapports, pour mieux se comprendre, dans tous les sens du terme. Diviser pour régner fut le "La" de la cacophonie "babelique" et hélas l'est encore. L'espéranto, immolé au nom de cette logique, n'est pas comme certains se plaisent à la dire une langue mort-née, mais bien une langue enterrée vivante, parce que gênante. Il serait néanmoins naïf de croire qu'une langue commune serait la panacée qui résoudrait tous les problèmes, mais elle aurait au moins l'avantage de clarifier les rapports, faciliterait la compréhension et, pourquoi pas, pourrait lever les "a priori", ce qui ne serait déjà pas si mal !

ARIEGE : Invito pro nova ZEO (Esperanto-objekto)

Sro André Rouge, urbestro de Verniolle (09340) kaj S-ino Simonne Pons-Moulis, prezidantino de CEEA (Cercle d'Etudes Espérantistes de l'Ariège), invitas vin al la

Inaŭguro de Salono Raymond Pons "ESPERANTO"

Sabaton la 14an de oktobro je la 17a horo.

Muzikuma aperitivo kun "Kaj Tiel Plu" el Barcelono sekvos je la 18a k. duono,

Koncerto / Balo kun la okcitana grupo Aigarella konkludos la tagon ekde la 21a h.

ET L'ESPÉRANTO?

Après l'article de Serge Lehman sur la nécessité de l'anglais (*L'Humanité hebdo* du 22 avril), de nombreuses protestations vous sont parvenues. Dans tous ces résumés de lettres, j'ai lu une seule fois le mot « espéranto », qui, placé comme il l'était, ne voulait rien dire. (...)

Pourquoi faites-vous chorus avec les instances gouvernementales qui font le silence sur l'espéranto? Pourquoi participez-vous à l'occultation organisée par les médias? Robert Hue a pris nettement position pour cette langue, et c'est tout à son honneur. L'espéranto est la solution logique pour la compréhension entre toutes les forces qui veulent une Europe démocratique entre tous les pays, surtout avec les moins favorisés.

Toutes les lettres qui vous en ont parlé ont, en plus des arguments que vous avez bien voulu faire paraître, celui de proposer une solution rationnelle. Je suis partagée entre l'incompréhension et la colère. Comment un journal peut-il se dire de gauche s'il ne soutient pas ce projet de progrès pour la paix? (...)

Madeleine Vidal
Béziers (Hérault)

La messe en espéranto ?

De Francis Bernard, secrétaire adjoint de la Fédération des Centres culturels du Languedoc-Roussillon, demeurant à Les Bories, Col-de-Coperlac, Mas-Saint-Chély.

Pourquoi pas ? Il y a de plus en plus de mélange des populations européennes, surtout en été. Écouter la messe en français est aussi difficile pour beaucoup que de l'écouter en latin !

Par contre, avec l'esperanto qui peut s'apprendre rapidement grâce à son absence d'exceptions et à une lettre correspondant à un son, tout le monde pourrait comprendre la messe !

L'esperanto, c'est le latin moderne !

Mgr Gyorgy Jakubynyl, archevêque d'Alba Julia, en Roumanie, a, une nouvelle fois, suggéré lors du récent synode des évêques européens à Rome, l'utilisation de la langue internationale esperanto, au vu du petit nombre de participants capables de s'exprimer en latin.

"*La Lozère Nouvelle*" a publié, il y a quelques mois, l'article suivant dont voici un extrait : "L'association française catholique d'esperanto est à votre service et vous attend". "Demandez des informations et un spécimen du bulletin à M. Chaney, 56, rue Corvisart, 75013 Paris".

"L'Humanité hebdo" 2/7

"Lozère Nouvelle" 4/8

LETEROJ AL LA GAZETOJ

A propos de l'espéranto

Dans "*La Semaine du Roussillon*" n° 230 (du 14 au 20/09), vous avez publié l'information suivant laquelle M. Bourquin, président du Conseil Général des P.O., avait suggéré au Ministre des relations européennes de promouvoir l'emploi de l'espéranto comme langue de l'Europe. Merci d'avoir révélé cette démarche à vos lecteurs. Elle s'ajoute à d'autres interventions auprès de responsables politiques, conscients de la fracture linguistique dans une Europe que nous tardons à construire et pour cause, puisqu'il y a déjà 11 langues officielles et que ce blocage favorise en fait la domination de l'anglais, du français et de l'allemand et prépare de manière irréversible l'hégémonie de la première langue citée. L'Europe est-elle possible et souhaitable sans une communication facilitée et juste ? N'est-il pas temps de proposer une autre voie ?

Vous concluez malicieusement que cette proposition "va toujours faire plaisir aux tenants des langues minoritaires". Permettez-moi de vous signaler que les langues dites minoritaires et l'espéranto ne s'opposent pas, car à deux niveaux différents (communication locale ou régionale et communication internationale). L'espéranto propose d'être une "langue-pont" entre les différentes langues ; langue commune ne veut pas dire nécessairement langue unique.

A chacun sa langue, une langue commune simple et neutre pour tous. Nombre de nos membres sont aussi d'ardents défenseurs des langues régionales. La dernière production de Vinilkosmo 31450 Donneville est un CD de chants catalans et occitans du Moyen Âge, adaptés en espéranto (brochure d'accompagnement également dans les langues d'origine), visant à faire connaître nos cultures jusqu'aux antipodes...

Le Président fédéral

J.H.

Toujours à propos de l'espéranto

Le hasard m'a permis de lire dans votre "Infos plus" avec la proposition de Ch. Bourquin quant à l'emploi de l'espéranto comme langue de l'Europe.

La promotion de cette langue comme "langue commune et neutre" aurait au moins trois avantages :

- 1) - faciliter et accélérer le dialogue entre les Européens (on apprend autant d'espéranto en un mois que d'anglais en un an ; ceci est aussi valable pour des asiatiques)
- 2) - permettre ce dialogue inter-ethnique, inter-culturel, sans la moindre forme de discrimination, dans le respect mutuel de la langue, de la culture, de la dignité de tous les Européens
- 3) - permettre d'encourager un réel et sain plurilinguisme tous azimuts... alors que la situation actuelle nous impose inexorablement le "tout-anglais".

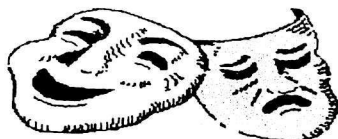
Un exemple parmi des dizaines : récemment, un professeur universitaire français avait été invité par l'Université de Mons (Belgique francophone) à faire une conférence devant des étudiants francophones. Il s'est tout naturellement exprimé... in english, of course ; no comment !

La proposition de M. Bourquin est déjà une idée qui fait son petit bonhomme de chemin parmi les euro-parlementaires.

Germain Pirlot, Oostende - Belgique

KAFE

La unua okazigo de la "Kultura Arta Festivalo de Esperanto" en Tuluzo, de la 5a ĝis la 9a de Julio, estis sukcesa : 250 personoj, inkluzive la artistojn kaj organizantojn, 21 spektakloj, 5 atelieroj (la koruso ekzemple provkantis ĉiutage 5 horojn), literaturaj forumoj -dum unu el ili Dro Albault ricevis simbole la libron "De A al B"-, artistaj forumoj, ekskursoj, libroservo, interreta servo, manĝ- kaj trinkbudoj, ktp... KAFE dancigis, kantigis kaj umigis multajn gejunulojn dum longaj postspektaklaj horoj, foje ĝis mateniĝo... Raportis (vidu dekstre) unu el la partoprenintoj, Colette Carbonnel :

La premiero de KAFE estis sukceso. Dum 5 tagoj, en tre agrabla loko kaj simpatia etoso, eblis al ni retrovi geamikojn, trovi novajn geamikojn kaj kun ili ĉeesti la diversajn spektaklojn, kiuj okazis dumtage sub la arboj de la parko de Mounède kaj nokte en la spektaklosalono de la kasteleto. Inter la artistoj ŝomart kaj Nataŝa, ankaŭ Solen speciale kortuŝis nin. Ĵak le Puil, Jacques Yvart, Emily Barlaston akiris sukceson kiel kutime. Kajto, muzikistoj kaj kantistoj el Nederlando, surprizis nin per sia originaleco. Sub la gvidado de de la korusestrino Zdravka Bojčeva el Bulgario, duideko da personoj preparis koncerteton, kiun ni ĝuis la lastan vesperon. Ni ne forgesu la plenaerajn demonstronjn, inicado al folkloraj dancoj, spektaklon de mimoj, ekspozicion de pentraĵoj, ktp... Ni gratulas la organizantojn, speciale Floreal Martorell, kaj esperas duan eldonon de KAFE.

SPERTOJ EN GREZILJONO**KAJ**

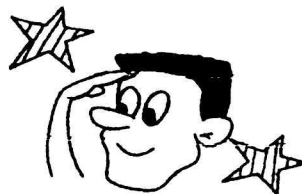
Jam de longe mi ne vizitis Grésillon. Ĉi-jare la kulturdomo anoncis sian renoviĝon kaj samtempe la permeson de la ŝtataj instancoj malfermi nur la unuan etaĝon por akcepti la esperantistojn. Ne timu : la kastelo ĉiam staras, kun doma ĉirkaŭaĵo bele florumita de la ĝardenisto, meze de la bela arbaro. Nur interne ni rimarkas apenaŭ novajn fajrodeteno-pordojn. La salono kaj la biblioteko estas elegante tute renovigitaj, kiel de la domo la elektra parto, kiu kostis fortuneton. La aliaj novaj individuaj ĉambroj aperis ; oficejo, klasoj ne ŝanĝiĝis. Nur restas problemoj kun la dua etaĝo kaj la kuirejo, kies gazan kuirforonon ili ne rajtas uzi laŭ la novaj ŝtataj normoj ; ili sin turnas al iu pladvendisto por la ĉefa kuirita plado. Kompreneble la asocio ĉiam bezonas monon por pli daŭrigi la laborojn (metu la manon al via momujo !). "Kulturaj Kajeroj" ne reaperis ĝis nun. Bedaŭrinde ne multaj personoj partoprenis la staĝon, kiun mi partoprenis. Dum tiu periodo, la dua, ni estis nur 19. Du kursoj kaj inicado al teatro okazis. Esperu ni, ke la aŭgustaj staĝoj akceptis pli da personoj. La etoso inter la partoprenantoj estis tre agrabla. Bedaŭrinde ni ne povas same diri pri la medio de la organizantoj. Kial publike disputi ? Ĉu Greziljono ne konvaleskas ? Ĉu konkurenco ne ekzistas ? Ĉu "la Furio" ne povus tranvile inter ŝanĝi pli mildajn parolojn kun siaj alparolintoj ? Kial ni ne ricevis la liston de la partoprenantoj ? Ne tio donas bonan bildon de la domo. Se tia etoso regas, eble la esperantistoj timos reveni. Feliĉe la kasisto kaj la kuirstinoj donis pli bonan impreson kaj afablecon kaj ĝentilecon. Post tio, interkrampe dirita, kion mi skribas, kritikis, mi pensas, ke Greziljono meritas pli ol furiozaĉon, ĉar ĝi estas monumento en la movado, kaj mi tamen bondeziras al la kastelo longan vivon kaj sukceson.

JIPE

LA KVINPETALO

Inter la 1a kaj la 5a de septembro okazis astronomia staĝo ĉe la vinpetalo (Bouresse) ; Ĝin gvidis Patrick Lagrange, direktoro de la Astronomia Observatorio de Ĉrana Monto en la francaj Alpoj. Aktive partoprenis la kurson astrofizikistoj israela Dro Alex Mikishev kaj franca Sro Jacques Joguin (notu, ke Dro Mikishev preĝis la 31an de aŭgusto dum la 26a Internacia Semajno en Sète), ankaŭ amatoraj astronomoj el Germanio, Nederlando kaj Francio (niaj samregionanoj : Witold Cayzac, Hanna Szczyrbula-Cayzac kaj Robert Sarrut). Kursgvidanto Patrick Lagrange prezentis prelegojn pri nia sunsistemo, pri nia galaksio kaj la Universo. Krome ne mankis praktika ĉelobservado (Luno, disverstipaj steloj, galaksioj, nebulozoj, planedoj Jupitero kaj Saturno). Dumtage ni povis observi la Sunon (tra filtro kompreneble) kaj laŭ artifice produktita eklipso ! Inter la sciencaj sesioj okazis kunsido de Astronomia Esperanto Klubo (aktuale ĉirkaŭ 60 membroj el 22 landoj !), kiu okaze de Universala Kongreso en Tel-Avivo eldonis Astronomian Almanakon 2000 (vi povas mendi ĝin ĉe Samideanino Hanna Cayzac / cayzachanna@netcourrier.com / Tel : 0467595574 por la prezo de 8 Eŭroj).

Hanna Szczyrbula-Cayzac

TEJO-KONGRESO EN HONGKONGO (5-12 VIII)

9

"Partoprenis ĉirkaŭ 200 kongresanoj el 24 landoj de ĉiuj kontinentoj (160 Azianoj kaj nur 30 Eŭropanoj). La organizado funkciis tute glate, la programo estis sufiĉe abunda kaj interesa. Tiu IJK vastigis ĉies horizontojn. Post la IJK tiu-ĉi mondo ŝajnas al mi multe pli granda ol antaŭe". (laŭ raporto de UM)

La 57a IJK (Internacia Junulara Kongreso) okazos en **Strasburgo inter la 29a de julio kaj 5a de aŭgusto 2001**. Jam haveblas aliĝiloj. Ĝis la 3a de januaro, la kotizo estas 203 EUR (loĝado kaj manĝoj) aŭ 104 EUR (memzorgantoj). Pli ol 27jaraĝuloj aldonu 48 EUR, malpli ol 20jaraĝuloj rabatu 48 EUR. Deviga antaŭpago de 50 EUR. Partatempa partopreno ankaŭ eblas (proportia kotizo). La temo de la IJK estos **"Plurlingvismo en Eŭropo: kiel ĝin sukcesigi?"**

Kvankam la oficiala politiko de la Eŭropa Unio estas kompleta egaleco inter la lingvoj de la membroŝtatoj, la integriĝo de la orienteŭropaj landoj defias tiun politikon, kaj praktike kaj ekonomie. Por la neesperantista publiko (Strasburganoj kaj turistoj) samtempe disvolviĝos lingvofestivalo. Por la kongresanoj: ekskursoj, prelegoj, diskutrondoj, ludoj, diskoteko, gufujo...

De Montpellier al Strasburgo estas rektaj trajnoj sed ankaŭ eblas kuniĝi al la biciklista "suda karavano", kiu foriros el Barcelono la 14an de julio kaj estos en Liono la 22an (vidu la apudan mapeton). Por partopreno en tiu IJK eblas ricevi stipendion de la federacio. Informoj ĉe SFS.

Strasburgo estas facile atingebla per ĉiuj vojaĝrimedoj, eĉ bicikle...

85A UNIVERSALA KONGRESO

Sub la temo "Lingvo kaj Kulturo de Paco" la UK okazis ĉi-jare en TEL-AVIVO (Israelo), do unuafoje en mez-orienta lando, ĉar tiu programita en 1967 ne realiĝis pro la tiama loka milito.

La situo de la Kongresejo en tre moderna konstruaĵo, fronte al maro, proksime al la strando kaj bela parko, allogis la 1212 partoprenintojn, kiuj venis el 61 landoj.

Ekde la unua tago "pluvis" la mesaĝoj el gravaj organizoj kiel UNO, Unesko, ktp kaj el eminentuloj por saluti kaj apogi la eventon. Estis rimarkinda la senlaca laboro de la LKK (loka kongresa komitato) malgraŭ ke ili, israelaj samideanoj, ne estis tro multnombraj.

Dum tuta la semajno la kongresistoj havis programaron tre diversan pri temoj kaj laŭ prefero de ĉiu homo: kunvenoj pri lingvistiko, esperanta agado, sciencaj fakoj, artoj, filozofio, sociologio, etnaj problemoj, ktp.

La teatraĵoj kaj muzikaj spektakloj, ankaŭ en la tradicio de la esperantaj kongresoj, estis je alta arta nivelo.

Sed la ekskursoj al nomataj sanktaj lokoj estis la kulmino de tiu neforgesebla kongreso: Nazareto, Jerusalemo, la Morta Maro kaj aliaj historiaj lokoj, krom vizitoj de preĝejoj, sinagogoj kaj moskeoj.

Grandan dankon al ĉiuj israelaj esperantistoj!

Renato Figueira

Ekstraktoj el oficialaj mesaĝoj

Saluto de Sro Josi Saridi, eksministro de kulturo

...La tuta mondo, inkluzive Israelon kaj mezorienton, bezonas treege la lingvon Esperanto kaj la tiom gravan mesaĝon, kiun ĝi disvastigas inter la homoj...

Mesaĝo de la ĝenerala direktoro de Unesko, Sro Koichiro Matsuura

...Esperanto estas lingvo de paco, kreita por forĝi kompreniĝon inter ĉiuj homoj... Unesko vidas lingvon kiel vere la ĉefan rimedon de dialogo, kaj dialogo akcelas interkompreniĝon. Lernado de lingvoj, de lingvoj de aliaj popoloj kaj aliaj kulturoj, estas valora kontribuo al "la laboro por antaŭenigi reciprokkan konon kaj interkomprenon de popoloj"...

Gratuloj al la nova Prezidento de Israelo,

Sro Moshe Katsav (membro de la Honora Komitato)

(NDLR: Sro Shimon Peres, la alia kandidato, estis la Alta Protektanto de la kongreso)

...La kongresanoj bondeziras, ke vi sukcesu realigi vian intencon esti prezidento de ĉiuj israelaj civitanoj, preter diferencoj de gento, religio kaj politikaj opinioj, kaj uzi vian influon por helpi la ŝtaton de Israelo progresi sur la malfacila vojo al paco...

Mesaĝo de Sro Kofi Annan,

ĝenerala sekretario de Unuiĝintaj Nacioj

...Estas nia tasko certigi, ke tutmondiĝo donu avantaĝojn ne nur al iuj sed al ĉiuj; ke paco kaj sekureco realiĝu ne nur por kelkaj sed por multaj; ke eblo ekzistu ne nur por privilegiitoj sed por ĉiu homo ĉie... Memoru, ke ĉiu el ni povas fari ion, por ke nia unueca mondo estu pli bona mondo, kaj ke ĉiu el ni havas la devon eluzi ĉiujn siajn eblojn...

Mesaĝo de Dro L.C. Zaleski-Zamenhof

...Vi venis al la sankta lando de tri grandaj religioj, lando de Dio, "kiun ĉiuj malsame prezentas, sed ĉiuj egale en koro sentas" ... Vi venis por debati la rolon de lingvo neŭtrala, lingvo ne ambicianta anstataŭi iun ajn lingvon nacian, ŝirmon de nacia kulturo, tamen, en ĝia rolo de lingvo internacia, kontribuanta al la kompreno kaj, pere de kompreno, al la toleremo de kulturo de la najbaro, lingvo servanta tiamaniere la ĉefajn faktorojn de la kulturo de paco...

Rezolucio de la Kongreso

La 85a Universala Kongreso de Esperanto...

ALVOKAS ĉiujn internaciajn organizaĵojn, ĉiujn registarojn kaj ĉiujn homojn: ke ili decide ekrespektu la lingvajn homajn rajtojn cele al lingva kaj kultura demokratio en la mondo kaj subtenu la klopodojn de la Esperanto-movado en tiu kampo...

Infankongreseto

Ĝi arigis dudekon da infanoj je trideko da kilometroj de Tel-Aviv . Ne mankis okupoj : manlaboroj, sporto (speciale naĝado), trezor-serĉo, vizito al bestangulo, vespera rakonto, fina koncerto, vizito komputile de la kvazaŭa lernejo Tibor Sekelj, ekskursoj, vespero ĉe plaĝo, ktp. Venontjare ĝi disvolviĝos "inter arboj kaj grimpoj" ene de la urbaj limoj de Zagreb. Loĝado en apartaj kabanoj.

Seminarioj :

La unua okazis en Amano (Jordanio) antaŭkongrese kun la temo : "Tutmondiĝo kaj la Arabaj landoj" . Rezolucio proponas, ke UEA okupiĝu pri disvastigo de E° precipe en landoj, kie ne ekzistas lokaj fortoj, ekzemple en unu aŭ du el la arabaj landoj. Jordanio povus esti unu el ili. Tuj post la UK alia seminario ĉe la Universitato de Tel-Avivo arigis lingvistojn por kompari la socilingvistikajn radikojn de la moderna hebrea lingvo kaj de Esperanto .

Vizito al Israelo : La Muro de Lamentoj**La progreso videbla aŭ kiu estas naiva ?**

Mi vizitis Jerusalemon dum la postkongreso de UFE -karavano. Mergita en tiuj historiaj lokoj, mi sentas min, kiel ne-Judo, fremdulo. Ĉu oni ankoraŭ nun kredas, ke taŭgas la malnova kutimo preĝi kaj peti al Dio, pere de skribitaj tekstoj sur paperetoj metitaj en la fendojn de la Muro de Lamentoj ? Certe, mi scias, ke modernaj iloj kiel ret-mesaĝoj kaj faksoj funkcias per telefondratoj (mi estas teknikisto), kiuj estas metitaj de +/- 0,5m sub la ternivelo ĝis proksimume 4 metroj en la aero aŭ sur la muroj. Eble (?) la saman dubon havis iu Judo, kiun mi vidis preĝanta je la Muro de Lamentoj, la 7an de aŭgusto de la jaro 2000 : li komunikis per "portebla telefonaparato". Kiel ĉiu povis tuj konstati, lia aparato ne estis kunligita per dratoj, do la ondoj ege rapide rekte iris en la aeron kaj supozeble pli rapide atingos la ĉielon (kaj celon) . Pripensu : kiu estas (estis) la plej naiva ?

Arie Bouman

Ni, eksterlandanoj, partoprenis UFE-karavano

En Belgio estis tro malmulte da partoprenantoj por organizi komunan vojaĝon al la UK en Tel-Avivo . En flandra esperantista revuo oni proponis aliĝi al la karavano de francaj esperantistoj . Ni povis elekti inter du eblecoj : sen aŭ kun postkongreso, ni elektis la lastan . La tuta vojaĝo estis bone organizita, la hoteloj estis ege komfortaj . Dum la kongres-semajno ni estis tute liberaj, la duan semajnon ni traveturis Israelon, gvidataj de francparolanta Israela ĉiĉeronino. Franca esperantista amiko avertis nin, ke ni renkontos multe da krokodiloj en la karavanoj . Ĉiu povas kompreni, ke la uzo de pontlingvo inter samlingvanoj ne vere necesas. Malgraŭ tio, ni konstatis, ke la partoprenantoj ofte ankaŭ inter si uzis esperanton. Por ni en Belgio (Flandra parto) la gepatra lingvo estas la nederlanda kaj la franca estas nur la dua. Kun ĝojo ni konstatis, ke la UFE-karavanuloj ĉiam uzis esperanton en la kontaktoj kun ni. Ili verŝajne bone komprenas, ke tio estas ege pli facila por ni ol uzi nian duan lingvon. Kelkaj eĉ diris, ke ili kun granda plezuro kaptis la okazon babili kun ni por sin ekzerci en la internacia lingvo . Mia edzino kaj mi kore dankas UFE, ĝiajn membrojn/partoprenintojn kaj gvidanton Jean-Louis Texier, kiu akceptis nin en la grupo. Ni povos konsili al aliaj (ankaŭ ne francaj) esperantistoj aliĝi al tiu-ĉi karavano okaze de venontaj kongresoj .

Marlène kaj Arie Bouman el Gent / Belgio
NDLR : reklamo nepagita !

UK 2000 : ampleksa raporto kun koloraj fotoj aperis en "Esperanto" de septembro. Vi povas peti ĝin de la Centra Oficejo de UEA kontraŭ unu respondkupono .

SAT-KONGRESO . Ĝi okazis ĉi-jare en Moskvo kaj kunigis nur 125 personojn . En 2001 ĝi okazos en Suda Hungario en urbo Nagykanizsa inter la 14a kaj 20a de julio, do ĝuste antaŭ la Universala Kongreso en Zagreb. Senpaga prospekto estas havebla kontraŭ 1 USD pro la sendkostoj. Sama tarifo por 4 plastaj kongresglumarkoj . Mendi (kun "okcidenta" valuto en la koverto) al Tibor Szabadi, pk 66, HU-8801 Nagykanizsa - Hungario .

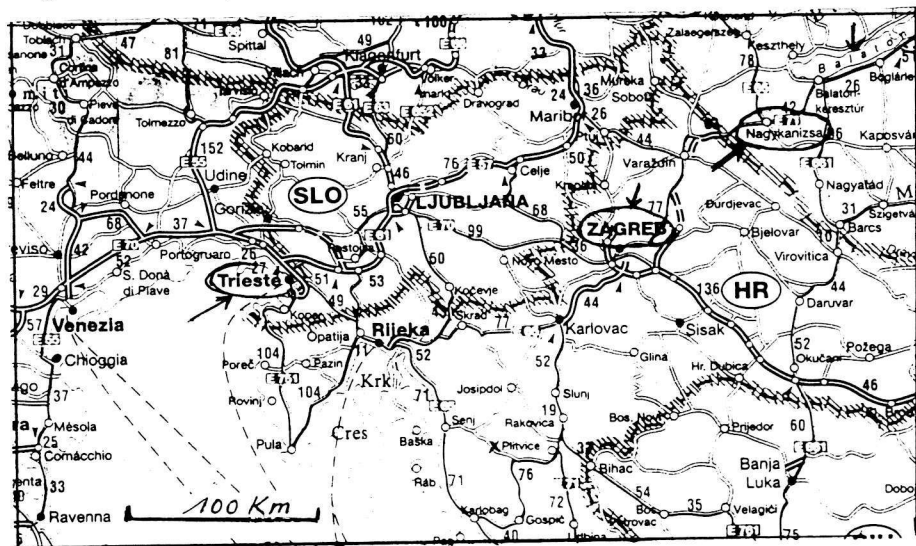
ZAGREB EN 2001

KEL (Kroata Esperanto-ligo) ricevas oficialan helpon . Ekzemple la "Zagreba Banko" elektis inter 460 projektoj tiun de Kel kaj subvencios projekton por partoprenigo de junaj esperantistoj en la UK . La Ministerio pri scienco helpas por klerigi maljunajn membrojn de Kel pri komputiloj kaj la Kulturministerio ankaŭ apogos finance. Delegacio de la LKK (komitato) estis akceptita de la kulturkonsilanto de la Prezidento de Kroatio en la oficejo de la Prezidento, Sro Stjepan Mesic, kiu estos la Alta Protektanto de la Kongreso . Poŝtmarko estos eldonita okaze de la 86a UK en Zagreb .

La unua aliĝperiodo etendiĝas ĝis la 31a de decembro . La kotizoj estas 120 EUR por individua membro de UEA, 150 por ne-membro, 60 por junulo aŭ kunulo membro de UEA, 90 por junulo/kunulo ne-membro .

SINSEKVAJ KONGRESOJ

La akompananta mapeto klarigos al vi, kiel eblos partopreni tri sinsekvajn kongresojn en 2001 . Post la Sat-kongreso en Suda Hungario (ne malproksime de la lago Balaton) kaj la UEA-Universala Kongreso en Zagreb (certe venos multaj homoj inter Tel-Aviv kaj Fortaleza (Brazilo)) disvolviĝos en la sama regiono la 70a Itala kongreso en Triesto (28 VII- 1 VIII).

Une cure de trois semaines en Espérantie pendant l'été 2001, c'est possible en "enchaînant" le congrès de Sat en Hongrie, le Congrès Universel de Zagreb et le congrès italien de Trieste .

LE JOURNAL DES LECTEURS

L'espéranto : une solution simple pour l'Europe

Comment envisager l'UE avec tant de langues ? Un collègue a tenté une expérience originale...

Il est tout de même surprenant que les médias, dans leur ensemble, évitent d'évoquer le problème d'une langue commune lorsqu'ils traitent de l'Union européenne. Ils se contentent le plus souvent de mettre en lumière la monnaie unique, comme si celle-ci avait quelque chance de soulever un enthousiasme débordant. L'essentiel est pourtant ailleurs. Peut-on envisager sérieusement le fonctionnement en tant soit peu rationnel d'une institution supranationale avec un boulet de 20 ou 30 langues et dont l'usage nécessite des montagnes

de papier pour des traductions souvent approximatives? « Pourquoi pas l'anglais? » diront certains. La réponse ne peut être que négative: la suprématie américaine est suffisamment oppressante pour qu'on n'y ajoute pas un effet multiplicateur. Mais il existe une solution que nous avons eu la chance d'expérimenter

pendant sept ans (de 1982 à 1989) au collègue Jean-Moulin de Villefranche-sur-Saône: c'est la généralisation de l'espéranto. Nous avons pu, avec les moyens du bord, mesurer les avantages de cette langue internationale, incluse à raison de trois heures par semaine dans l'emploi du temps des classes, de la sixième à la

troisième. Les médias, à l'époque, y ont accordé une large place. Nous nous sommes heurtés à un seul obstacle, mais de taille: l'Education nationale (Jospin-Allègre), qui poussa de hauts cris. Raison invoquée: « Onze langues sont déjà enseignées, il est inutile d'en ajouter une douzième! [...] » **Léo Miquel, Lachassagne**

Article paru dans "Marianne" du 31 juillet au 6 août. La "bulle" du personnage de gauche n'est pas en espéranto, peut-être en europanto ! Cette revue titrait dans son édition du 21 au 27 août : faut-il encore se battre contre l'hégémonie de l'anglais? et dans une édition plus récente sur "les ringards" écrivait au sujet des langues (exactitude du texte non garantie) : l'espéranto est bien mal parti. N'est-il pas moderne de parler anglais ?

LETEROJ DE NIAJ LEGANTOJ

Ni savu ZEO-n !

(R. Boré 481, Square Zamenhof 73000 Chambéry)
Fine de Junio sur la Vadomar-insulo Texel (NL) estis inaŭgurita E°-monumento antaŭ nelonge restaŭrita. Komence la komunumo Den Burg, ĉefurbo de la insulo, plene subtenis la iniciaton sed post tre malfavora artikolo en la loka gazeto "De Texelse Courant" retririĝis, argumentante, ke la angla jam fariĝis la tutmonde akceptita internacia lingvo kaj Esperanto... eksmodaĵo. Ni petas vin amase skribi gratulleteron al la Kolegio de Urbestro kaj Skabenoj en Den Burg (adreso : College van Burgermeester en Wethouders - Postbus 200- NL 1790 AE Den Burg -Nederlando, la letero estu en esperanto kun resumo en la franca). Same al la gazeto De Texelse Courant, retadreso tcnieuws@tref.nl por ke ili sciu, ke E° ankoraŭ vivas kaj restas vivanta. La leteroj estu subskribitaj de kiel eble plej multaj esperantistoj.

Eŭropa agado

(G. Pirlot-Steenbakkerstraat 21-8400 Oostende-B)
 Germain Pirlot estas la kunordiganto de la agado ĉe Eŭroparlamentanoj. Li sendis dupaĝan tekston pri "laŭspertaj konsilioj", kiun vi povas peti de SFS. La konsilioj ankaŭ taŭgas por ĉiuspecaj demarŝoj (responsuloj, politikuloj, ktp). GP kunsendis la liston (je la fino de junio) de la 89 Eŭroparlamentanoj, kiuj iugrade subtenas esperanton; Germanio 5, Aŭstrio 2, Belgio 16 el 25, Danio 4, Hispanio 9, Finnlando 2, Francio 13 el 87, Britio 15 Grekio 1, Irlando 12, Italio 6, Kuksemburgio 0 (!), Nederlando 1, Portugalio 1, Svedio 2. Espereble tiu nombro ankoraŭ kreskos por trovi la nivelon de la antaŭa Parlamento.

El (preskaŭ) la antipodo

Gérard Mansel, delegito en Nouméa -Novkaledonio sed loĝanta parton de la jaro en nia regiono - kaj lia edzino Laure amike salutas la legantaron de SFS. Ili esperas en 2001 partopreni la UK de Zagrebo kaj iom restadi en Eŭropo. Por ke ni ne tro bedaŭru la someran veteron, ili sendis karton kun kokospalmofĉestrando. Ni rendevuas ĝis la UK.

Malhelblua ĉielo

Pura travidebla akvo

Varma blanka sablo

Kokospalmo

Konvertiloj

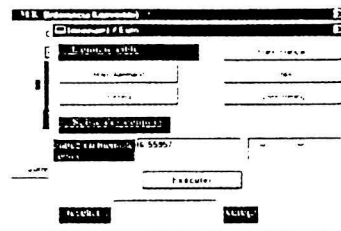
(Mikaelo Simon 219 Rte d'Anduze 30260 Quissac)
 Nia juna amiko ankaŭ interesiĝas kaj spertas pri komputiko; li kreis programon en la franca kaj E° por konverti Frankojn en Eŭrojn kaj inverse. Ĉi-poste la recenzo de lia inventaĵo en la revuo "Freelog". Gratulojn al Mikaelo !

(E°-PTT BP 126 05004 Gap Cedex)

Nia senlaca amiko Roger Colney ĵus eldonis kun sia grupo "juvelon" (laŭ lia priskribo). Ĝi aspektas kiel ŝlosilringo kun franclingva slogano pri Eŭro kiel unika valuto por Eŭropo kaj E° kiel komuna lingvo. La "juvelo" estas ankaŭ konvertilo (de Eŭroj en Frankojn; ni devos baldaŭ adaptiĝi!) kaj entenas ĵetonon, kiu certe utilos por viaj aĉetoj en magazenoj (vi ne plu bezonos kunporti 10 frankan moneron!). Do triobla aŭ kvarobla uzo por la sumo de 15 F (unu ekzemplero, afrankite), 28F (por du) aŭ 50 F (por kvar). Samtempe vi ricevos la liston de la antaŭaj eldonoj (ĉiam originalaj ideoj). Adreso ĉi-supre, por pagi: pĉk Lyon 6052-52 F

Internacia Konvertilo

Auteur : Simon Mikaelo - Version : 1.0 - W9x+ - F
 Ce logiciel en français, mais aussi en espéranto (langage international, l'auteur donne des adresses, si vous désirez l'apprendre !)

permet de convertir les euros en cinq monnaies différentes et vice-versa. Les monnaies dont la conversion est possible sont européennes, mais le dollar répond également présent à l'appel. La conversion n'est pas automatique et nécessite un clic sur un bouton "exécuter", de plus, l'auteur a scindé les changes euros/monnaies monnaies/euros : pas très pratique ! Mais l'interface colorée et les caractéristiques décrites en font un free-ware agréable à utiliser.

Lastminutaj novaĵoj el la ekstremaĵo

Ne temas pri Lozère sed pri Aude (je la limo kun Ariège), kie nia amiko Jorgos nun loĝas (11420 Lafage-Belpech). Lastjare li instruis al grupeto de 2-7 personoj en vilaĝo Lérans. En najbara vilaĝo Limbrassac ankaŭ Monique Garrigues ekinstruis al alia grupeto de 2-5 personoj. Por la nova lernojarotria E-instruemo ekgvidos E-kurson en sama regioneto (Ulmio -Mirfiŝejo) : S-anino Claude Fressonnet, en klubo Leo Lagrange de vilaĝo Lapenne ĉiusabate je la 17a horo al 3 ĝis 6 homoj. "Riveretoj fluas al riveroj".

DIVERSAĴOJ

Bilanco

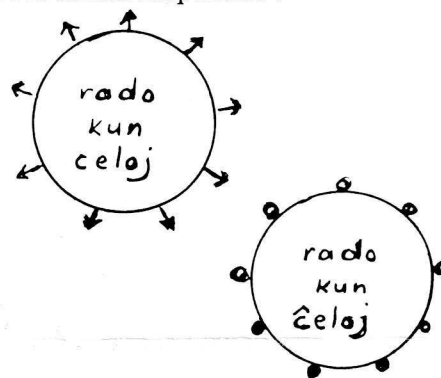
Ĉiujare dum la turisma sezono "Midi Libre" intervjuas eksterlandajn turistojn kaj demandas iliajn impresojn pri la akcepto, la prezoj, ktp. Kutime la turistoj bedaŭras la fakton, ke la Francoj ne regas aliajn lingvojn. Ĉiujare oni intervjuis Germanojn, ĉar ili estas la plej multnombraj (1,2 miliono kun averaĝo de 7 taga-restado) kompare kun la Britoj (600 000), la Nederlandanoj kaj la Italoj (440 000) la Belgoj, Hispanoj, Svisoj, Aŭstroj, ktp. La intervjuitoj ege ŝatas Francion (tion asertas la gazeto / eldono de la 24a de julio) sed restas problemo pro komunikado (vidu dekstre). Ĉu normale en la jaro 2000a sin esprimi per la manoj kaj piedoj ?

S'ils apprécient beaucoup la France, la plupart des touristes d'outre-Rhin peinent encore à maîtriser la langue de Molière. « *Bonjour, au revoir, merci beaucoup, ça s'arrête là* », avoue modestement Horst Friedrichs. Alors, pour communiquer avec des Français toujours aussi imperméables aux langues étrangères, on s'exprime aussi « *avec les mains et les pieds* » et en général ça se passe plutôt bien.

Malperfektaĵoj

Malgraŭ nia atento eraretoj enŝteliĝas ĉiufoje kaj ni pardonpetas ! Lastfoje mankis unu nigra kvadrato en la krucvorta tabelo kaj la povraj legantoj ŝvitis dufoje, pro la krucvortoj kaj pro la ekstera temperaturo . Diagramo el "Le Courrier de l'Unesco" kun la dek plej gravaj lingvoj estis duonlegebla, ĉar fotokopiado de koloraj dokumentoj ne ĉiam donas bonan rezulton . En milionoj da parolantoj (gepatra kaj dua lingvo) okupas la unuan lokon la angla kaj la ĉina (po 1000 milionoj), la duan lokon okupas la hindia + urdua (900) kaj la trian lokon la hispana (450).

Fine pro tenika problemo (la komputilo ne konsentis aldoni la "ĉapelojn" al iuj literoj kaj tiel, malgraŭ permana korektado, estis forgesitaj kelkaj "ĉapeloj". Pri la radego en Londono, ni menciis, ke ĝi portas 32 celojn . Kompreneble temis pri "ĉeloj" por 25 personoj samtempe .

Manifesto 2000

Unesco kaj UEA intencis sendi 100 milionojn da subskriboj al UNO (Unuiĝintaj Nacioj) sed rikoltis nur la kvaronon de tiu sumo . Pro tio la kampanjo plu daŭras kaj vi povas subskribi (se vi forgesis tion fari) aŭ subskribigi . Vidu la lastan SFS sur paĝo 9a aŭ petu novan ekzempleron de SFS .

Vojaĝemuloj

Multaj el ni jam aŭdis pri la okjara vojaĝo de Ges. Robineau tra la mondo, aŭ legis ilian libron en esperanto aŭ la franca . Aliaj gejunuloj provas malkovri la mondon dank'al esperanto . Gudule Le Pichon kaj Laurent Cuenot foriris en 1997 por kvarjara rondvojaĝo de Eŭropo kun ĉevalino kaj ĉaro (rulhejmo) . Ili estas nun en Hungario kaj estas iom bremsataj . . . pro la tro varma akcepto ĉie .

Pri ilia vojaĝo vi povas konsulti <<http://www.creaweb.fr/a.reto>>

Rachel Prual kaj David Cholet ekiris la 15an de julio el Vendee por dujara vojaĝo ĉirkaŭ la mondo, kun vizitoj al lernejoj en kvardeko da landoj . Post vizito al la UK en Israelo, ili vizitis Jordanion, estas nun en Egiptio, kie troviĝas du aliaj gejunuloj vojaĝemaj Boris kaj Veronika . Pri Rachel und David eblas sekvi ilin ĉe <http://mondepouce.ctw.net>, pri Boris kaj Veronika tdmesperantistoj@egroups.fr .

Pasporta servo

Senpaga akcepto de gejunuloj por daŭro fiksota de vi kaj kondiĉoj ankaŭ fiksotaj de vi .

La eldono 2000 enhavis la rekordan nombron de 1075 adresoj en 76 landoj (bona afero por varbi gejunulojn) . Sed la gastoj devas konfirmi sian pretecon ĉiujare kaj iuj ankoraŭ ne reagis por la venonta eldono . Limdato por la eldono 2001 estas la fino de oktobro, do restas kelkaj tagoj, se vi volas aldoni vian nomon al la listo .

Hejmpaĝoj : <http://www.esperanto.nu/ps> ; <http://esperanto.net/ps>

Retadresoj : pasporta.servo@esperanto.nu ; pasporta-servo@esperanto.org ; pasporta.servo@wxs.ni

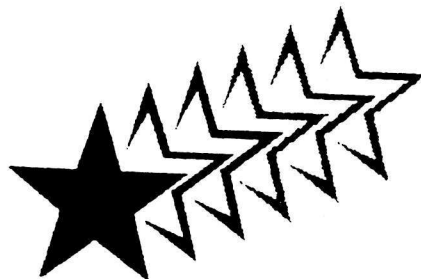
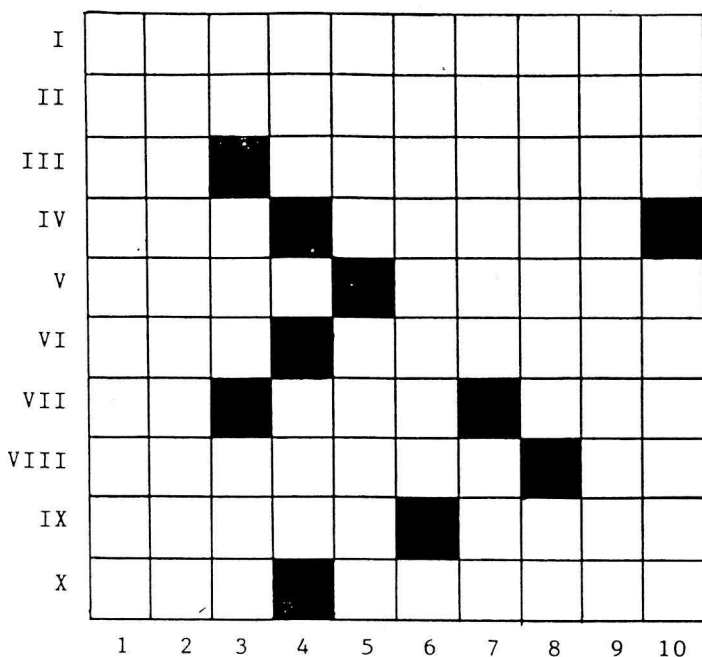
Aŭ Pasporta Servo ĉe Derk Ederveen; Westenburgstraat 15 - NL-2275 XR Voorburg

Landa organizanto : Jorgos 11420 Lafage 04 68 60 54 17

Anticipan dankon pro via helpo al gejunuloj !

KRUCVORTOJ

Solvoj de la 153a

I	H	E	L	I	K	O	P	T	E	R
II	E	P	A	N	O	R	T	O	Z	O
III	L	I	B	E	R	T	I	N	E	C
IV	I	G	I		B	O	A		K	E
V	O	L		L		G	L	U	I	L
VI	P	O	L	I	K	R	A	T	E	
VII	O		A	Z	A	Z	E	L	O	
VIII	L	I	M	R	E	F		R		T
IX	O	T	I	D		I	D		M	I
X	J	O	D	O	F	O	R	M	I	T
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

HORIZONTALE

- I) Aŭtuna frukt(o) .
- II) L(i) ne ŝatas porinfanan Biblion .
- III) Duonmola / Vekil(o) .
- IV) Fil(o) de Venera / Komik(o) de... situacio .
- V) Duontag(o) / Rolul(o) de Tinĉjo .
- VI) Kastrit(o) / Ludtabl(o) .
- VII) s : Eŭropano / s : Giganto / Faka naz(o) .
- VIII) Frapinstrumento / s : Puriga pulvoro .
- IX) Eŭropan(o) / s : Enuo .
- X) s : Helico / Zorg(o) .

VERTIKALE

- 1) Insektord(o) .
- 2) Nudtemplul(o) .
- 3) Prepozicio / Prefikso / s : Aparato .
- 4) Ni aŭ multaj / s : Japana muzikilo .
- 5) Marŝirmil(o), interalie / Duonov(o) .
- 6) Politika aŭ pragmatisma doktrin(o) .
- 7) Malsprita paciencul(o) / Fizika unuo .
- 8) Ludkart(oj) / El Napolo .
- 9) Fulmoforigilvendisto... .
- 10) s : Odiseada vento / s : Nodoplenu .

s : sone

BOPARO.

ANEKDOTOJ

Interparolas geedzoj . La iom revema edzino diras :
 -Pli frue, vi estis multe pli afabla, pli dolĉa kaj pli romantika . Ekzemple vi parolis al mi tenere, vi karesis mian mentonon...
 -Jes, intervenas la edzo, sed tiam vi havis nur unu mentonon .

-Mia bopatrino dietas nun; ŝi manĝas nur bananojn kaj kokosojn.
 -Ĉu ŝi maldikiĝis ?
 -Ne, ŝi ne maldikiĝis, sed vi vidus kiel facile ŝi grimpas sur la arbojn !

Viro iras al ĉina restoracio kun sia kunulino. Por impresi ŝin, li pretendas, ke li komprenas la menuon, skribitan en la ĉina lingvo . Al la kelnero, li montras plurajn manĝaĵojn :
 -Mi deziras tion ! -Jes, Sinjoro !
 -kaj ankaŭ tion... -Jes, Sinjoro !
 -kaj fine tion . -Tio ne eblas Sinjoro .
 -Kial do ? Ĉu ne plu restas ? -Ne, tio estas la nomo de la estro !

*La venonta SFS aperos...
 venontan jaron, komence de januaro . Sendu viajn kontribuojn ĝis la fino de decembro al :
 Jean Hénin -Rte de Montcayroux
 48500 La Canourgue (0466328636)
 <Jean.Henin@wanadoo.fr>*

